

Neatkarīga nozares profesionāla/eksperta recenzija par sabiedriskā pasūtījuma izpildi

Recenzents:	Kaspars Odiņš
Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis:	SIA Vidzemes televīzija
Projekta nosaukums:	Raidījums <i>Ēdienkarte</i>
Recenzēto satura vienību skaits:	6 raidījumi
Recenzēto satura vienību pārraidīšanas datumi:	02.10.; 09.10.; 23.10.; 30.10.; 13.11.; 27.11.

1. UNIVERSĀLIE KRITĒRIJI

1.1. Atbilstība projekta satura koncepcijā definētajiem sabiedriskā pasūtījuma uzdevumiem

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): ATBILST

Raidījums piedāvā auditorijai kvalitatīvu saturu, īstenojot izvirzītos sabiedriskā pasūtījuma uzdevumus. Savienojot kulinārijas un ceļojuma raidījumu formātus, radošā komanda izveidoja oriģinālu projektu, kas stiprina piederību latviskai kultūrvidei, veicina sabiedrības saliedētību un izpratni par Latvijas valsti, vienlaikus saglabā unikālas kultūrvēsturiskas vērtības un saistošā veidā izglīto un izklaidē. Vēlos arī uzsvērt, ka raidījums, sniedz ieguldījumu Latvijas ekonomikai tik svarīgas nozares kā iekšzemes tūrisms attīstībā.

1.2. Atbilstība projekta satura koncepcijā definētajam mērķim un uzdevumam

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): ATBILST

Raidījuma autori veiksmīgi integrējuši TV formātā kultūras un kulinārijas tūrisma elementus, vadoties pēc definētās satura koncepcijas – ēdiens, tradīcijas un vieta. Vēl jo vairāk – ir izdevies atrast kolorītus raidījuma varoņus - dažādu reģionu iedzīvotājus - un saistošā veidā parādīt tos autentiskā kultūras vidē. Tādējādi koncepciju droši var papildināt: ēdiens, tradīcijas, vieta un cilvēki. Autori arī pildījuši solījumu atspoguļot kulinārijas un citas vietējās tradīcijas no neierasta un arī pētnieciska skatpunkta, izceļot katra raidījuma ceļojuma galamērķa savdabīgumu un piesaistot vietējos ekspertus, kuri dalās ar skatītājiem pieredzē un zināšanās. Pandēmijas ierobežojumi gan likuši autoriem atkāpties no satura koncepcijas, tiesa, uzskatāmi pierādot formāta veiksmīgo izvēli: raidījums par viesošanos pie rakstnieces Daces Judinas-Nīmanes un komponista Artura Nīmaņa (13.11.) ir tikai viens no daudzajiem televīzijas kanālos manītajiem *receptu raidījumiem*.

1.3. Projektam ir ilgtspējīgs efekts, tostarp žurnālistikas un mediju profesionālās kvalitātes uzlabošanā

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): ATBILST

Raidījuma radošajai komandai izdevās izveidot jaunu kulināras žanra raidījuma formātu, integrējot tajā attiecīgu tūrisma tipu elementus. Tādējādi *Ēdienkarte* ir veiksmīgs TV žurnālistikas labās prakses piemērs, kas sniedz ieguldījumu Latvijas radošo mediju profesionālās kvalitātes uzlabošanā. Turklāt raidījums var būt izmantojams kā jaunu tūrisma produktu radīšanas un esošo uzlabošanas būtiska sastāvdaļa, integrējot to (pilnībā vai fragmentus, vai raidījuma tapšanā iegūto faktu materiālu un audiovizuālo informāciju) galamērķu tūrisma mārketinga stratēģijās.

1.4. Satura pieejamības nodrošināšana daudzveidīgās satura izplatīšanas platformās un sasniedzamā auditorija (par pamatu ņemt projekta pieteikumā noteikto)

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): ATBILST

Saskaņā ar raidījuma koncepcijā minēto to iespējams noskatīties gan raidījuma tiešraides interneta vietnē *retv.lv*, gan arhīva raidījumus televīzijās vietnē, kā arī platformā *TVplay* un *Youtube* tīklā.

1.5. Satura atbilstība žurnālistikas ētikas un profesionālajiem standartiem, politiskās neitralitātes ievērošana tēmu un viesu izvēlē, viedokļu daudzveidība (ņemot vērā satura žanra specifiku)

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): ATBILST

Raidījums veidots, ievērojot žurnālistikas ētikas un profesionālos standartus, kā arī ir politiski neitrāls satura pasniegšanā.

2. SPECIĀLIE KRITĒRIJI SATURA AUDIO UN AUDIOVIZUĀLĀ FORMĀTA NOVĒRTĒŠANAI

2.1. Formas kritēriji (atbilstība formātam, scenārija dramaturģijas kvalitāte, vēstījuma dinamika, režijas kvalitāte, mūzikas izmantošanas prasmes, subtitru kvalitāte)

Raidījums atbilst tā koncepcijā aprakstītajam formātam. Raitu vēstījumu nodrošina profesionāla televīzijas medija audiovizuālo izteiksmes līdzekļu izmantošana. Režija un montāža padara raidījumu ritmisku, uzskatāmu un vizuāli baudāmu, tostarp, ēdienu gatavošanas epizodes. Raidījumu scenāriji atbilst televīzijas specifikai un ir balstīti rūpīgi atlasītā daudzveidīgā faktu materiālā, ka veido izvēlētā ceļojuma galamērķa saistošu tēlu. Raidījuma galviņa, kas veidota vintāžas stilā un mūzika kļuvusi par tā atpazīstamu zīmolu. Mūzika arī veiksmīgi izmantota, pastiprinot epizožu emocionālo nokrāsu un saliedējot raidījuma ritmu.

2.2. Satura kritēriji (redaktora un producēšanas darba kvalitāte, satura vērtība un oriģinalitāte, valodas lietojums, grafika un vizuālie risinājumi)

Raidījumu sižetu un interviju pamatā ir redaktoru un producenta profesionālais veikums – izveidots ceļojuma maršruts, atlasīti fakti un arī veidotais kultūrvēsturiskais konteksts. Raidījumu pieturas punkti ir reģionu kultūras vērtības un tradīcijas – oriģinālas ēdienu receptes un savdabīgas to gatavošanas tradīcijas, sadzīves rituāli un parašas, arhitektūras un citi kultūrvēstures pieminekļi, arī savdabīgā valoda ar vietvārdiem, ēdienu nosaukumiem, latviešu valodas izloksnēm. Tas viss veido saistošus un latviski krāšņus stāstus par Latvijas reģioniem. Raidījuma ietvertais ceļojuma motīvs gan var būt papildināms ar mūsdienīgāku, detalizētāku un tēlaināku, tādējādi dinamiskāku grafisko materiālu – sīkāk aprakstīti ceļojuma maršruti, kuros minēti arī interesanti objekti līdztekus raidījuma galamērķim.

2.3. Vadītāji: profesionālās īpašības un iemaņas (personas profesionālās darbības oriģinalitāte, prasme uzrunāt, ieinteresēt, piesaistīt auditorijas uzmanību, ķermeņa valodas prasme, spēja reaģēt neordinārās situācijās, spēja nodrošināt stabilu profesionālo kvalitāti, līdzdalība satura komunikācijā, prasme vadīt intervijas, sarunas, diskusijas, improvizācijas prasme, prasme strādāt tiešraidē, sagatavotības līmenis)

Raidījumam ir vairāki vadītāji, kuri periodiski mainās, veiksmīgi izmantota ideja uzticēt viesu (raidījuma radošās grupas) sagaidītāja un gida pienākumus kādam vietējam pārstāvim, kurš tādējādi līdztekus arī pilda raidījuma vadītāja lomu. Redaktora aizkadra balss lakoniski un bieži vien vietējai kultūrvidei atbilstoši tēlaini sniedz nepieciešamo informāciju sižeta raitai virzībai. Savukārt intervijās žurnālisti spēj *atvērt* satiktos cilvēkus brīvai un draudzīgai sarunai, kurā izpaužas vietējais kolorīts.

2.4. Iesaistītais personāls (žurnālisti, operatori, montāžisti un citi satura radītāji): profesionālās īpašības un iemaņas (profesionālās darbības oriģinalitāte, prasme uzrunāt, ieinteresēt, piesaistīt auditorijas uzmanību, spēja reaģēt neordinārās situācijās, spēja nodrošināt profesionālo kvalitāti, prasme strādāt tiešraidē (ja attiecināms), sagatavotības līmenis)

Režisors, montāžas mākslinieks un operators nodrošina vizuāli pievilcīgu un dinamisku vēstījumu, raksturojot vidi, kurā darbojas žurnālists – redaktors, un vizualizējot aizkadra tekstā vai intervijās izskanējušo informāciju. Tas rada izklaidējošam raidījumam nepieciešamo – saistošo un nepiespiesto atmosfēru, kurā atklājas gan raidījuma varoņi, gan vietējā kultūrvide. Veiksmīgi izmantoti drona filmētie materiāli, lai attēlotu skaistas ainavas.

2.5. Papildus piebildes

3. REKOMENDĀCIJAS

3.1. Vai projekta realizēšana nākotnē būtu jāturpina sabiedriskā pasūtījuma ietvaros?

Iesakū turpināt šo projektu sabiedriskā pasūtījuma ietvaros, attīstot izveidoto formātu ar kultūras un gastronomiskā tūrisma elementiem.

3.2. Vai projektā nepieciešami būtiski uzlabojumi? Ja jā, kādi?

Būtiski uzlabojumi nav nepieciešami. Vēlos gan ierosināt apsvērt iespēju pieejamu resursu ietvaros attīstīt raidījuma grafisko noformējumu, kas kļūtu par raidījuma tēla sastāvdaļu.

3.3. Projektā iesaistītā radošā personāla kompetence un profesionalitātes vērtējums, realizējot līdzvērtīgus projektus sabiedriskā pasūtījuma ietvaros.

Recenzenta vērtējums

3.4. Papildus secinājumi/piebildes

Iespēju robežās būtu lietderīgi atvēlēt būtiskus resursus raidījuma mārketingā un saistītu produktu radīšanā (piem., *Ēdienkarte* ceļvedis, recepšu grāmata), tostarp, attīstīt komunikāciju sociālajos tīklos (*Facebook, Youtube, Instagram*) arī atspoguļojot raidījuma tapšanu un publicējot sameklētās receptes. Tā kā pandēmijas apstākļos strauju attīstību piedzīvojis iekšzemes tūrisms, un - veidojot raidījumus - autori dokumentē autentisku kultūrvidi un vietējos iedzīvotājus, kā arī tūrisma un viesmīlības objektus (viesu mājas, restorānus, arhitektūras pieminekļus dabas takas, u.t.t.), būtu lietderīgi apsvērt sadarbības iespējas ar tūrisma nozares organizācijām, tostarp, LIAA, profesionālajām tūrisma asociācijām (piem., *Lauku ceļotājs*), reģionālajām tūrisma galamērķu pārvaldes organizācijām (parasti pašvaldību struktūras). Vēlams precizēt iespēju saņemt finansējumu arī no Eiropas Savienības fondu līdzekļiem tūrisma attīstībai.

Projekta "Ēdienkarte" satura koncepcija (publiskojamā daļa)

Raidījumā "ĒdienKARTE" tiek apskatīta latviešu ēdiena gatavošanas kultūra arī ārpus jau ierastajām un zināmajām tradīcijām. Raidījuma nosaukums "ĒdienKARTE" sevī jau ietver izvēlēto tematiku – tādā - ēdiens, tradīcijas un vietas. Šobrīd Latvijas TV kanālos ir ļoti daudz recepšu raidījumu, konkrētas receptes atrodamas arī internet portālos. Recepšu raidījumu formāti televīzijās lielākoties ir vienādi – ir raidījuma viesis, kurš gatavo un raidījumā tiek atspoguļots ēdiena gatavošanas process, skaidrota recepte, reizēm to papildinot vēl ar gatavotāja dzīvesstāstu. Taču kanālā ReTV vēlamies piedāvāt skatītājiem dinamiskāku raidījuma formātu – ne vien atspoguļot ēdiena pagatavošanu pēc konkrētas receptes, bet pētīt un parādīt arī vietas, kur produktus audzē, no kurienes interesanti ēdieni cēlušies, atspoguļot ēšanas tradīcijas no līdz šim mazliet neierasta skatupunkta, pētīt, kā, piemēram, viduslaikos Cēsīs saimniekoja. Tāpēc šoreiz mazāk par konkrētu ēdienu gatavošanu, bet vairāk par to, ar ko interesantu spēj pārsteigt mūsu lauki, ko spēj izdomāt un piedāvāt mājražotāji, līdz ar to parādot arī to, ka Latvijas laukos, provincē netrūkst radošu cilvēku. Raidījuma otra tematika ir "KARTE", jeb vietas, kuras ir interesantas un, kuras varam skatīt caur ēdiena prizmu – piemēram, Burtnieki un zivis, Strenči, kur izveidots sēņotāju tūrisma maršruts. Šajā sadaļā arī tiek iekļautas konkrētu vietu tradīcijas, kas pat tik mazajā Latvijā atšķiras, ko, piemēram, tradicionāli ceļ galdā Latgales kāzās, kāpēc savukārt, Alūksnē ne bērēs, ne kāzās neiztiek bez profitroļu zupas, kādas šīs tradīcijas ir arī Kurzemes pusē.

Ēters: Sestdienās plkst.10.00. Atkārtojums svētdienās plkst.7.00 un pirmdien plkst. 11.00. Pārtraide kanālā "ReTV", online tiešraidē un arhīvs www.retv.lv, kā arī interneta platformā TVplay un ReTV Youtube kanālā.

Hronometrāža: 24 min. (minimālā hronometrāža 22 minūtes)

Ņemot vērā iepriekš minēto, "Ēdienkarte" raidījumi atbilst sekojošiem sabiedriskā pasūtījuma mērķiem un uzdevumiem:

- veicina patriotisku attieksmi pret neatkarīgās Latvijas valstiskumu;
- sekmē demokrātijas un ētikas principu nostiprināšanos, atspoguļojot sabiedrības viedokļu daudzveidību;
- izglīto iedzīvotājus un veicina viņos pilsonisku izpratni par kultūras, vides, drošības un sociālajiem jautājumiem, nodrošinot to sistēmisku aptvērumu;
- veicina sabiedrības integrāciju un saliedētību uz latviešu valodas pamata;
- nodrošina latviešu kultūras attīstību, it sevišķi veicinot oriģinālr Raidījumu veidošanu latviešu valodā;
- attīsta mūsdienīgus un daudzveidīgus formātus;

- veicina dažādu sabiedrības grupu pārstāvju līdzdalību programmu un raidījumu satura veidošanā;
- tiks veikti ieraksti, lai nodrošinātu kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu.

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.